

Bilag 4.

Udvalget har fra Undervisningsministeriet modtaget Oplysninger om *Præmieobligationslaan* til Fremme af kulturelle Formaal, en i Udlandet meget almindelig Laaneform. Oplysningerne foreligger trykt i et tidligere „Forslag til Lov om Det kgl. Teaters Stilling og økonomiske Forhold“. Det hedder her:

„Det centrale i Ordningen af Præmieobligationslaan er, at disse enten slet ikke eller i alt Fald kun delvis forrentes, og at der i Stedet for saadan Forrentning træder Delagtighed i Fordeling ved Lodtrækning mellem de forskellige Obligationsejere af større eller mindre Præmier.

Tilbagebetalingen af Laanet finder Sted — ligeledes efter Lodtrækning — gennem en længere Aarrække i visse for det enkelte Laan nærmere fastsatte Tidsperioder, og Laantagerens Udbytte af Laanet fremkommer da ved, at der til Udbetaling af de stipulerede Præmier og til Laanets programmæssige Amortisering indenfor det fastsatte Aaremaal udkræves en mindre Kapital end Laanets Sum, saaledes at dette Udbytte bliver større eller mindre, eftersom der med Hensyn til Præmier og Tilbagebetaling af Laanet ydes Obligationsejerne mindre eller mere gunstige Vilkaar. Angaaende Obligationernes Afhændelighed spiller disse Forhold selvfølgelig en Rolle i omvendt Retning, ligesom det i saa Henseende er af afgørende Betydning, hvilken Garanti der ydes for den prompte Udbetaling af Præmiernes og de udtrukne Obligationers Beløb, et Forhold, som man ved de forskellige hidtil emanerede Præmieobligationslaan finder ordnet paa ret forshellig Maade.

Som Regel har det været vedkommende Stat eller Kommune, der har modtaget og garanteret Laanet, men i en Række af Tilfælde er denne Garanti tilvejebragt gennem Deponering af sikre rentebærende Papirer under Statskontrol, medens i saa Fald den Institution, hvem Laanets Udbytte kommer til gode, nærmest kun staar som Modtager af Laanets Overskud.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om *Anvendelsen af den heromhandlede Laaneform* er det af Betydning at erindre, at største Delen af den franske Republiks Hypotek-Kredit sker gennem det store og ansete Finansinstitut „credit foncier de France“, hvis forskellige Emissioner af Hypotek- og Kommunelaan til et samlet Beløb af ca. $3\frac{1}{4}$ Milliard Frs. næsten udelukkende sker i Form af Præmieobligationer, og at det samme er Tilfældet med samtlige af Byen Paris udstedte Kommunelaan. Ligeledes benyttes denne Form i Østerrig og Ungarn af de ansete Hypotekbanker „Oesterreichische Boden-Credit-Anstalt“ og „Ungarische Hypotekbank“.

Endvidere er Præmieobligationslaan i de seneste 10—20 Aar blevet benyttet af en Række Institutioner med et mere alment eller filantropisk Øjemed, som de vedkommende Stater har villet støtte gennem Tilladelsen til overhovedet at benytte denne Laaneform. Dette gælder navnlig de forskellige Præmieobligationslaan, som er udstedte til Fordel for „Det røde Kors“ f. Eks. i Østerrig, Ungarn, Italien og Serbien og for „Det hvide Kors“ i Holland samt til Opførelsen af forskellige offentlige Bygninger med kulturelle Formaal f. Eks. Operaen i Stockholm (2 Laan af 1889 og 1893), Museet i Bergen, Nationalteatret i Kristiania samt til forskellige Kirkebygninger: Thronhjems Domkirke, forskellige Kirker i Ungarn (Basilikalaanet). Ved Laan af den heromhandlede Art er netop i stort Omfang benyttet den ovenangivne Fremgangsmaade at garantere Laanets og Præmiernes Betaling gennem Deponering af det dertil fornødne Pengebeløb, hvilket sidste har givet disse Laan en betydelig Støtte og i høj Grad har forøget deres Anseelse hos det købende Publikum. De fleste af „Det røde Kors“ Obligationer noteres derfor ogsaa for Tiden meget højt. Saaledes noteres for